

Afgørelser – Reg. nr.: 01199.00

Fredningen vedrører: Vedsted Ås - Ophævet

Domme

Taksationskommissionen

Naturklagenævnet

Overfredningsnævnet 20-05-1988, 03-12-1949

Fredningsnævnet 07-03-1949

Kendelser

Deklarationer

OVERFREDNINGSNÆVNET >

543 VOJENS

1212 III NØ

FREDNING OPHEVET - INDGÅR I ANDEN FREDNING.

INDHOLDSFORTEGNELSE

- Afgørelse af 20/5 1988 (ofn - 2681/86) - se REG.NR. 00592.020 - om fredning - herunder ophævelse af
- Kendelse af 3/12 1949 (ofn - 893/49) om fredning af sønær smeltevandsås. Status quo. Afløser (stadfæster)
- Kendelse af 7/3 1949 (nævn - 7/48) om fredning.

MATRIKELFORTEGNELSE

(ajour pr. 20 / 5 19 88)

(Fredningen) omfatter (helt eller delvis) følgende matrikelnumre:

12, 16, 27, 49, 83 Høgelund, Vedsted

34 Vedbøl, Vedsted

(Gældende) matrikulært kortbilag: Ha 101

Se også REG. NR.: 00592.020

Overfredningsnævnets afgørelse af 20/5 1988 i sag 2681/86
Fredning af Rygbjerg og Vedsted søer med omgivelser i
Vojens kommune, Sønderjyllands amt.

Fredningsbestemmelserne § 12. Ophævelse af tidligere fredninger

Følgende fredningskendelser og -deklARATIONER m.v. ophæves:

1. Fredningsnævnets kendelse af 23/4 1938 vedrørende en del af matr. nr. 40 Vedbøl, Vedsted.
2. Overfredningsnævnets kendelse af 3/12 1949 vedrørende diverse m.nr.e af Høgelund og Vedbøl, Vedsted.
3. Deklaration lyst 22/12 1950 på m.nr. 31 Vedbøl, Vedsted.
4. Deklaration lyst 13/7 1951 på m.nr.e af Vedbøl, Vedsted.

Selve overfredningsnævnets afgørelse

SE REG.NR. 00592.020

OVERFREDNINGSNÆVNET >

U D S K R I F T

af

OVERFREDNINGSNÆVNETS KENDELSESPROTOKOL.

Aar 1949, den 3. december, afsagde overfredningsnævnet paa grundlag af mundtlig og skriftlig votering følgende

k e n d e l s e

i sagen nr. 893/49 vedrørende fredning af en smeltevandsaas i Vedsted sogn.

Den af fredningsnævnet for Haderslev amt den 7. marts 1949 afsagte kendelse er saalydende:

"Ved skrivelse af 12. februar 1948 har hovedbestyrelsen for Danmarks Naturfredningsforening overfor Fredningsnævnet for Haderslev amtsraads-kreds fremsat begæring om at søge gennemført en fredning af en smeltevandsaas beliggende ved Vedsted umiddelbart ved landevejen fra Haderslev til Tønder nord for Rygbjerg sø.

Begæringen er senere nærmere udformet og motiveret ved skrivelser fra Naturfredningsforeningen af 21. april, 4. maj og 23. juni 1948 og under forhandlinger for fredningsnævnet.

I henhold hertil og under henvisning til indtegnning paa et under sagen fremlagt afrids efter matrikulskortet angives det omraade, der ønskes fredet, saaledes:

1. artikel nr. 16 Høgelund, Vedsted sogn, betegnet i tingbogen for Høgelund bind I blad 16, tilhørende landmand Johann Nissen, Høgelund: parcellerne 159/28, 163/93 og 27.

2. artikel nr. 22 Høgelund, Vedsted sogn, betegnet i tingbogen for Høgelund bind I blad 22, tilhørende landmand Christian Thomsen: parcellerne 241/65 og en del af 280/59.

3. artiekl nr. 12 Høgelund, Vedsted sogn, betegnet i tingbogen

for Høgelund bind I blad 12, tilhørende møllejeerne Peter Petersen Thomsen og Anton Sørensen Thomsen: parcellerne 224/62, 60 og 61, og 4. artikel nr. 83 Høgelund og 34 Vedbøl, Vedsted sogn, betegnet i tingbogen for Vedbøl bind I blad 27, tilhørende pastoratet i Vedsted: parcellerne 63 og 8.

Efter en subsidiær paastand kan en paa matrikulskortet med rød farve betegnet del af parcel 159/28 (af art. nr. 16) undtages fra fredningen.

Det areal, der begæres fredet, ønskes paalagt følgende servitutter:

I. bortgravning eller paafyldning maa ikke finde sted,

II. der maa ikke foretages beplantning, heller ikke underplantning under eksisterende trævækst, og ikke placeres bebyggelse, skure, boder, master, skilte og lignende paa arealet, dog at der kan foretages vedligeholdelse af haveanlæg omkring møllegaarden (artikel nr. 12) og fornyelse af dens bygninger.

Naturfredningsforeningen har dog erklæret sig indforstaaet med følgende indskrænkninger i foranstaaende:

a. byggeforbudet for saa vidt angaar parcel 280/59 (af artikel nr. 22) frafalder saaledes, at der paa denne parcel maa bygges og anlægges haver langs begge de offentlige veje indtil en dybde af 40 m. fra vejene,

b. der kan anbringes en - allerede planlagt - vejrampe paa artikel nr. 12 af Høgelund ud mod vejen fra Vedsted til Abkjær,

c. der ønskes ikke paalagt arealerne nogen begrænsning i retten til dyrkning af arealerne paa almindelig landbrugsmæssig vis.

Ejerne af artikel nr. 16 Høgelund, artikel nr. 22 Høgelund og artikel nr. 12 Høgelund, har protesteret imod fredningen og har - for det tilfælde, at en fredning af de dem tilhørende arealer alligevel fremmes - fremsat nedennævnte erstatningskrav.

Pastoratet i Vedsted som ejer af art. nr. 83 Høgelund og 34 Vedbøl har intet haft at erindre imod fredningen og har ikke fremsat

erstatningskrav.

Haderslev amtsraad og Vedsted sogneraad har ikke fremsat indsigelser mod den ønskede fredning, og amtsraadet, der specielt har været indvarslet, da der paa samtlige de anførte ejendomme er tinglyst deklARATIONER om fastsættelse af byggelinier til fordel for amtsraadet, har heller ikke i saa henseende haft noget at indvende mod den begærte fredning.

Under sagens behandling for fredningsnævnet har Naturfredningsforeningen udførligt redegjort for de interesser, der knytter sig til en fredning af smeltevandsaasen. Det er herunder oplyst, at der kun findes ganske faa, højst 5, smeltevandsaase i Jylland, heraf kun 2 i Sønderjylland, nemlig den i nærværende sag ommeldte Vedsted aas og Genner aas. Bevarelsen af aasen har i første række rent forskningsmæssig betydning med hensyn til geologiske undersøgelser, dels af selve aasen, dels af dennes sammenhæng med andre geologiske forekomster fra istidens slutning. En fredning af aasen vil dog ogsaa være af mere almen oplysende og pædagogisk interesse, ikke mindst for den opvoksende skoleungdom, og dette saa meget desto mere, som ingen af smeltevandsaasene i Jylland for tiden er fredede.

Naturfredningsforeningen har derhos henvist til en i sagen fremlagt erklæring fra statsgeolog, dr. phil. Keld Milthers, som baade af hensyn til karakteren af Vedsted aas som den sjældne forekomst i Jylland af saadanne fortidsdannelser stærkt anbefaler den ønskede fredning.

Sagen har i medfør af naturfredningslovens § 12, stk. 1, været forelagt Naturfredningsraadet, der i skrivelse af 7. december 1948 har udtalt, at "man stærkt maa tilraade, at fredningen iværksættes efter det principale forslag i Danmarks Naturfredningsforening's skrivelse af 21. april 1948". Raadet udtaler videre, at det fuldstændig slutter sig til de saglige motiveringer, der er givet af Naturfredningsforeningen og dennes forskellige instanser.

Nævnet skal foreløbig bemærke, at man i anledning af, at ejeren af artikel nr. 16 havde udlejet retten til at grave grus paa en del af den paa artikel nr. 16 Høgelund beliggende del af aasen, i et den 15. april 1948 afholdt aastedsmøde i medfør af naturfredningslovens § 22 tilkendegav ejeren af artikel nr. 16, at der - saalænge fredningssagen ikke var endelig afgjort - ikke maatte graves grus indenfor et nærmere angivet areal, som blev udvidet ved en tilkendegivelse i et den 3. maj 1948 afholdt møde.

Det bemærkes i denne forbindelse, at ejeren af artikel nr. 16 ifølge en den 23. februar 1945 tinglyst deklARATION ikke maa bortleje nogen del af den samlede ejendom m.v. uden tilladelse fra landbrugsministeriet, og at saadan tilladelse ikke har foreligget til den foran ommeldte udlejning af retten til grusgravning, som var paabegyndt, da sagen rejstes for fredningsnævnet.

Efter det for fredningsnævnet oplyste og navnlig under hensyn til indholdet af Naturfredningsraadets erklæring maa det antages, at bevarelsen af den i sagen nævnte aas er af væsentlig interesse af naturvidenskabelige og undervisningsmæssige hensyn, jfr. fredningslovens § 1.

Et flertal af fredningsnævnets medlemmer mener derfor, at fredningen bør gennemføres saaledes, at fredningen omfatter samtlige de paa afridset efter matrikulskortet (bilag 44) med grøn linie afgrænsede arealer, derunder ogsaa den med rødt farvelagte del af omraadet og saaledes, at der paalægges dette omraade servitutter i overensstemmelse med de af Naturfredningsforeningen foreslaaede, foran under I. og II. anførte servitutter.

Paataleberettiget med hensyn til fredningsbestemmelserne er fredningsnævnet og Naturfredningsraadet hver for sig eller i forening.

Et medlem af fredningsnævnet har under hensyn til de under sagens behandling fremsatte store erstatningskrav fundet det betænkeligt at

lade fredningen omfatte ogsaa den paa afridset efter matrikulskortet med rødt farvelagte del af ejendommen artikel nr. 16 af Høgelund, ligesom dette medlem har stemt for, at der alene paalægges det omraade, som undergives fredning, den foran under I anførte servitut om, at bortgravning eller paafyldning ikke maa finde sted.

Der er under sagens behandling fremsat følgende erstatningskrav:
artikel nr. 16 Høgelund.

Ejeren af dette artikel nr. Johann Nissen har oprindeligt, nemlig i møde den 3. juni 1948, fremsat krav om en erstatning paa 6000 kr. I et den 13. januar 1949 afholdt møde har han imidlertid anført, at det herved var en forudsætning, at det areal, der fredes, maatte tilplantes med graner o. lign. Hvis dette forbydes ham, og hvis det forbydes at foretage bebyggelse paa arealets nordside ud mod landevejen, samt saafremt en fredning kommer til at omfatte det med rød farve betegnede areal, har ejeren krævet en erstatning paa 10.000 kr.

Som tidligere nævnt havde ejeren udlejet retten til at udvinde grus paa parcellerne nr. 159/28 og nr. 27 af artikel nr. 16, hvilket er sket ved en den 22. november 1947 mellem ejeren og entreprenør Hans Nissen, Sommersted, oprettet overenskomst, der skulle gælde for et tidsrum af 10 aar fra den 1. september 1947. Betalingen for udvindingsretten var fastsat til 4000 kr. ialt.

Som erstatning for det delvise tab af denne udvindingsret har Hans Nissen forlangt sig tilkendt en erstatning paa 11.000 kr., hvilket beløb fremkommer saaledes:

Købesum for forskelligt driftsmateriel til grusgravning samt rettigheder til udvinding af materialer ifølge en kontrakt af 21. november 1947.....	kr. 32.000.-
med fradrag af maskinernes værdi.....	kr. 17.000.-
og betaling til ejeren.....	" 4.000.- "
	<u>21.000.-</u>
	kr. 11.000.-

Saafrømt denne paastand ikke tages til følge, har Hans Nissen

paastaaet sig tillagt en del af den erstatning, der maatte blive tilkendt ejeren.

artikel nr. 22 Høgelund.

Ejeren, Christian Thomsen, har paastaaet sig tilkendt en erstatning paa 8000 kr., hvilket krav fastholdes, selvom fredningen ikke omfatter det nord-østlige hjørne af parcel 280/59.

Kreditforeningen af ejere af mindre ejendomme paa landet i Jylland, Aalborg, har som prioritetshaver i ejendommen ved skrivelse af 25. maj 1948 ønsket den erstatning, der eventuelt tilkendes ejeren, indbetalt til kreditforeningen til afvikling af størst muligt ekstraordinært afdrag paa kreditforeningsgælden, der er tinglyst for 4000 kr.

artikel nr. 12 Høgelund.

Ejerne, brødrene Thomsen har paastaaet sig tilkendt en erstatning paa 6.000 kr.

Ved skrivelse af 31. maj 1948 har finansministeriet paa statskassens vegne som kreditor for et i ejendommen indestaaende bygningsistandsættelseslaan meddelt, at man forlanger det erstatningsbeløb, som ikke indbetales som ekstraordinært afdrag paa foranstaaende prioriteter, indbetalt til hel eller delvis dækning af bygningsistandsættelseslaanet.

Laanet, der er lyst for 2527 kr., skal efter ejernes opgivende være nedbragt.

Løvrigt er der ikke af nogen ifølge tingbogsattesterne værende rettighedshavere i de omhandlede ejendomme, hvilke rettighedshavere har været indvarslet i henhold til naturfredningslovens § 10, fremsat erstatningskrav under sagens behandling for fredningsnævnet.

Hvad først angaar det af entreprenør Hans Nissen rejste erstatningskrav bemærkes, at landbrugsministeriet i skrivelse af 8. marts 1948 har meddelt ejeren af artikel nr. 16, Høgelund, at ministeriet ikke kunne tage stilling til spørgsmaalet om meddelelse af tilladelse til den skete udleje af grusgraven, før fredningsnævnets afgørelse

i sagen foreligger:

Da den ifølge den tinglyste hæftelse fornødne tilladelse fra landbrugsministeriet til grusgravningen herefter ikke har foreligget, da fredningssagen blev rejst, findes det af entreprenør Hans Nissen fremsatte erstatningskrav allerede af denne grund ikke at kunne tages til følge, hverken helt eller delvist, og dette krav vil derfor være at afvise under fredningssagen.

Med hensyn til de fremsatte erstatningskrav iøvrigt finder flertallet af fredningsnævnets medlemmer, at disse bør tages til følge saaledes, at der fastsættes følgende erstatninger:

1. vedrørende ejendommen artikel nr. 16, Høgelund, 4.000 kr., hvilket beløb i det hele vil være at udbetale til ejeren.
2. vedrørende ejendommen artikel nr. 22, Høgelund, 3.000 kr., af hvilket beløb først vil være at udbetale Kreditforeningen af ejere af mindre ejendomme paa landet i Jylland et saa stort beløb, at kreditforeningens pantebrev i ejendommen, stort oprindelig 4.000 kr., kan indfries, medens det eventuelt overskydende beløb vil være at udbetale til ejeren.
3. vedrørende ejendommen artikel nr. 12, Høgelund, 2.000 kr., af hvilket beløb først vil være at indbetale til finansministeriet et saa stort beløb, at det ommeldte bygningsstandsættelseslaan, stort oprindelig 2.527 kr., kan indfries, medens det eventuelt overskydende beløb vil være at udbetale til ejerne.

De fastsatte erstatningsbeløb af ialt 9.000 kr. findes i medfør af naturfredningslovens § 17, stk. 2 at burde udredes med to trediedel af statskassen og en trediedel af Haderslev amtsfond.

Mindretallet indenfor nævnets medlemmer har ment, at erstatningerne, saafremt hans opfattelse af fredningens omfang var blevet taget til følge, maatte kunne ansættes til beløb, som var meget væsentligt lavere end af flertallet bestemt.

Den fremsatte begæring om fredningen vil i det hele være at tage

til følge efter stemmeflertallet, ogsaa i henseende til afgørelsen af de fremsatte erstatningskrav."

Kendelsens konklusion er saalydende:

"De fornævnte ejendomme vil indenfor hele det omraade, som er angivet ved den paa det ommeldte afrids efter matrikulskortet med grønt afgrænsede linie, være at belægge med fredningsservitutter som anført under punkterne I og II mod udredelse af de foran fastsatte erstatningsbeløb, der vil være at udbetale de udfor hver ejendom anførte rettighedshavere som fastsat og udrede som foran bestemt."

Kendelsen er i medfør af naturfredningslovens § 19, 3. stk. forelagt overfredningsnævnet, som den 5. juli har besigtiget de ommeldte arealer og forhandlet med lodsejerne og andre i sagen interesserede.

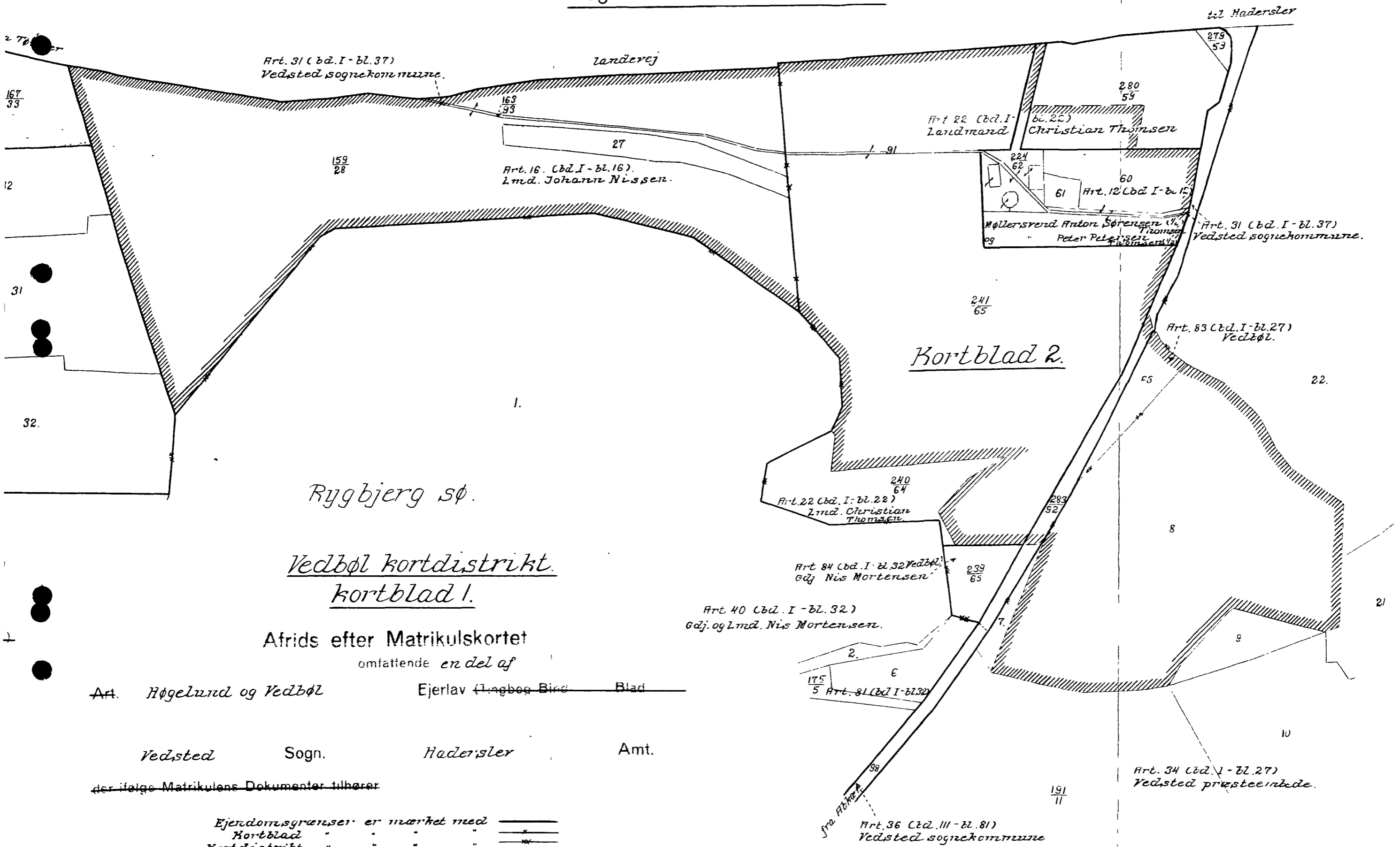
Da overfredningsnævnet kan tiltræde det i kendelsen anførte, vil denne være at stadfæste.

T h i b e s t e m m e s :

Den af fredningsnævnet for Haderslev amt den 7. marts 1949 afsagte kendelse vedrørende fredning af en smeltevandsaas i Vedsted sogn stadfæstes. Fredningens omfang fremgaar af det nærværende kendelse vedhæftede kort nr. Ha 101, den sortskraverede bræmme svarer til den i kendelsen omtalte grønne linie.

Udskriftens rigtighed
bekræftes.

overfredningsnævnets sekretær

Naturfredningskonsulentens kontor
København d. 9-11-49.

By:
Sogn: Vedsted

Plan nr. Ha. 101.

Kortdistrikt Høgelund og Vedbøl

Kortblad 2, 3 og 1.

Maalestoksforhold ca. 1:2000.

E. J. Nr. 301 af 1949.

FREDNINGSNÆVNET >

CITERET
FULDT UD

1 OFN. K. AF 3/12 1949

U d s k r i f t

a f

forhandlingsprotokollen for Fredningsnævnet
for Haderslev amtsrådsreds.

-o-o-o-o-

K e n d e l s e

afsagt den 7.marts 1949 i sag F.7/1948 vedrørende fredning af en
smeltevandsås i Vedsted sogn.

Ved skrivelse af 12.februar 1948 har hovedbestyrelsen for Dan-
marks Naturfredningsforening overfor Fredningsnævnet for Haderslev
amtsrådsreds fremsat begæring om at søge gennemført en fredning af
en smeltevandsås beliggende ved Vedsted umiddelbart ved landevejen
fra Haderslev til Tønder nord for Rygbjerg sø.

Begæringen er senere nærmere udformet og motiveret ved skrivel-
ser fra Naturfredningsforeningen af 21.april, 4.maj og 23.juni 1948
og under forhandlinger for fredningsnævnet.

I henhold hertil og under henvisning til indtegnning på et under
sagen fremlagt afriks efter matrikulakortet angives det område, der
ønskes fredet således:

1. artikel nr.16 Høgelund, Vedsted sogn, betegnet i tingbogen for
Høgelund bind I blad 16, tilhørende landmand Johann Nissen, Høgelund:
parcellerne 159/28, 163/93 og 27.

2. artikel nr.22 Høgelund, Vedsted sogn, betegnet i tingbogen for
Høgelund bind I blad 22, tilhørende landmand Christian Thomsen; par-
cellerne 241/65 og en del af 280/59.